

Ilmo Hyypä

12.10.2021

Hankintatoimikunta - kokous 2/2021

Aika Tiistai 12.10.2021 kello 12:00 - 13:25

Paikka Teams

Osallistujat Tuula Smolander, Jyväskylän kaupunki, puheenjohtaja
Ossi Saarinen, Väylävirasto
Pirjo Kuula, Tampereen Yliopisto
Heikki Laristo, Helsingin kaupunki
Atte Lyytikäinen, Peab Industri Oy
Petri Sikanen, GRK Road Oy
Kim Niemelä, Skanska Industrial Solutions Oy
Timo Mäki, Super Asfaltti Oy
Marko Tuokkola, Asfalttikallio Oy
Kari Muhonen, Infra ry
Ilmo Hyypä, NCC Industry, sihteeri

Poissa:

Niklas Nevalainen, KAS ELY, varapuheenjohtaja
Janne Hölttä, KES ELY
Harri Silvonen, Kouvolan kaupunki
Marko Sallinen, Nynas Oy
Henri Väisänen, Peab Industri Oy
Kai Kelola, Peab Industri Oy
Ville-Veikko Jäppilä, NCC Industry
Pentti Katermaa, Skanska Industrial Solutions Oy
Jukka Kirjavainen, Infrac Oy
Rami Muotka, Elfving Signum Oy
Mika Kortene, Infra ry

- 1 Kokouksen avaus
Puheenjohtaja Tuula Smolander avasi kokouksen 12:02.
- 2 Työjärjestyksen hyväksyminen
Hyväksyttiin työjärjestys.
- 3 Edellisen kokouksen pöytäkirja
Käytiin läpi edellisen kokouksen pöytäkirja päivämäärältä 18.8.2021.
Pöytäkirja hyväksyttiin muutoksitta.

Ilmo Hyypä

12.10.2021

4 Ilmoitusasiat

Ei ollut.

5 Kilpailuviraston ohjeet järjestötoimintaan

Tuula Smolander kertoi, että asian läpikäyntiä toimi-/valiokuntien seuraavissa kokouksessa on pyydetty PANK ry:n hallituksen toimesta.

Pirjo Kuula totesi, että on asioiden esiin nostaminen ja tiedostaminen on erittäin tärkeää. Atte Lyytikäinen korosti, että vaikka varsinaista ohjeistusta aiemmin ole ollut käytössä, on toimikunnissa kuitenkin toimittu jo aiemmin sen mukaisesti.

Todettiin yhteisesti, että alla oleva ohjeistus on asianmukainen ja hankinta-toimikunnan jäsenistö sitoutuu noudattamaan sitä.

Kiellettyä	Kiellettyä tietyn kynnyksen ylittyessä	Sallittua
<p>Välittömästi kilpailulain mukaan kielletty toiminta. Tällainen toiminta merkitsee suoraan kilpailun rajoittamista.</p> <p>Hintoihin vaikuttaminen esimerkiksi sopimalla tuotteen tai palvelun hinta, hintaa suositamalla tai määrittämällä hinnanmuodostusta koskevia sopimusehtoja</p> <p>Markkinoiden jakaminen esimerkiksi asiakaita tai toiminta-alueita jakamalla tai estämällä uusia toimijoita pääsemästä markkinoille</p> <p>Tarjonnan rajoittaminen esimerkiksi estämällä jäseniä tarjoamasta palveluitaan tietyille asiakkaille</p> <p>Kilpailuoikeudellisesti arkaluonteisten tietojenvaihto esimerkiksi koskien myyntimääriä, hinnoitteluperiaatteita tai myyntiehtoja taikka kustannuksia</p> <p><i>Kilpailuoikeudellisesti arkaluonteinen tieto on ei-julkista yritysten liiketoimintaa koskevaa strategista tietoa. Tällaista on esimerkiksi tulevat hinnoittelu- ja tuotantosuunnitelmat.</i></p>	<p>Monenlainen muutoin sallittu toiminta voi tietyn kynnyksen ylittyessä olla kilpailun vastaista. Muistisääntönä on pidettävä itsenäisen päätöksenteon vaatimusta!</p> <p>Hinnoitteluavun antaminen on sallittua, mutta mikäli apu tosiasiasa merkitsee esimerkiksi suositusta tai sitoutumista tietynlaisen veloituksen perimiseen tai hintojen korottamiseen, on tällainen apu kiellettyä.</p> <p>Alan yhteisten standardien laatiminen on hyväksyttävää, mutta jos esimerkiksi toimialajärjestö ei myönnä sertifikaattia järjestöön kuulumattomille yrityksille, voi kysymys olla kielletystä markkinoilta poissulkemisesta.</p> <p><i>Varmista, että järjestön laatimat sopimukset tai muut ehdot ovat tasapuolisia ja syrjimättömiä sekä myös reiluja kuluttajia kohtaan!</i></p> <p>Liiketoiminnallisen markkinatiedon kerääminen voi olla hyväksyttävää, mutta jos tiedoista jalostettu tai jaettu tieto ei ole anonymiä ja koskee tulevaa käyttäytymistä, on toiminta todennäköisesti kiellettyä.</p>	<p>Toiminta, jolla ei vaikuteta kilpailun vapautteeseen. Toimialajärjestöt saavat tarjota apua yrityksen johtamiseen, kunhan siinä ei ole kiellettyjä piirteitä.</p> <p>Laskenta-avun antaminen jäsenille. On sallittua jakaa tietoa, joka helpottaa esimerkiksi yrityksen omakustannushintojen rakenteen laskemista, kunhan yritykset määrittävät hintansa aidosti itsenäisesti.</p> <p>Muu toimialajärjestön tarjoama koulutus, koskien esimerkiksi henkilöstö- tai viestintäasioita.</p> <p>Juridisen neuvonnan antaminen jäsenille. Juridista neuvontaa voi antaa esimerkiksi puhelimitse tai siihen varatuissa koulutustilaisuuksissa.</p> <p>Toimialaa koskeva julkaisu- ja tiedotustoiminta, kuten jäsenlehdien julkaiseminen ja toimialan viranomaisvaatimuksista tiedottaminen.</p> <p><i>Huom! Vaikka toiminta näyttäisi sallitulta, voi sillä tosiasiasa olla kilpailuvastaisia vaikutuksia! Keskeistä on kiinnittää huomiota siihen, mitä toiminnasta tosiasiasa seuraa eikä siihen, miltä toiminta näyttää ulospäin.</i></p>

6 Toimintasuunnitelma 2022

Tuula Smolander totesi, että toimi-/valiokuntien toimintasuunnitelmat tulee olla PANK ry:n hallituksen sihteerillä 3.11.2021 mennessä.

Käytiin läpi vuoden 2021 toimintasuunnitelma, jonka pohjalta kokouksessa laadittiin toimintasuunnitelma vuodelle 2022:

- Toimikunnan keskeisten tehtävien osalta ei muutosta
- Toiminnan tavoitteiden osalta Tuula Smolander nosti esiin ajatuksen tavoitteiden jakamisesta a) pidemmän aikavälin tavoitteisiin ja b) tulevan vuoden painopisteisiin (aiemmin kärkihankkeet)

Ilmo Hyypä

12.10.2021

- Ilmo Hyypä totesi, että toimikunnan työ keskittyy nykyisellään vahvasti kunta-asiakirjoihin, vaikka esimerkiksi valtion investointihankkeiden asiakirjat (KU- ja ST-urakat) herättävät paljon kysymyksiä. Tarve tunnistettiin myös muun jäsenistön keskuudessa. Ossi Saarinen korosti, että olisi tärkeää saada mukaan edustaja myös Väylän investointipuolelta, mikä tehostaisi osapuolten viestintää. Infra ry:n edustaja Kari Muhonen nosti esiin käynnistymässä olevan valtion päällystehankintoja käsittelevän työryhmän, johon osallistuvat Infra ry, ELY-keskukset ja Väylävirasto.
- Pirjo Kuula toi esiin ympäristöasiat ja erityisesti yhä enenevässä määrin tulossa olevat päästölaskentaan liittyvät asiat. Asia todettiin tärkeäksi ja se tulee ottaa osaksi hankintatoimikunnassa käytävää keskustelua ja toiminnan tavoitteita.
- Sovittiin, että osana ensi vuoden painopisteitä valmistellaan keinovalikoima päällystystöiden päästöjen vähentämiseen.
- Hankintatoimikunnan Budjetiksi sovittiin esitettävän 10 000 €. Keskeisinä kuluina ovat kunta-asiakirjojen päivittäminen ja niihin liittyvä konsultointi.
- Pirjo Kuula tiedotti [Väylämateriaalien laatu -iltapäivästä](#) tiistaina 23.11. klo 12.00.

7

Kunta-asiakirjat

Tuula Smolander totesi, että perustetun pientyöryhmän toimesta esiin nostettiin seuraavia keskeisiä asioita:

- Pienemmissä kunnissa on tahtotila kilpailuttaa pidempikestoisia urakoita ja kytkeä niihin päällystysten lisäksi myös muita tehtäviä, kuten kansistotyöt ja pohjien teko. Halutaan yksinkertaiset asiakirjat, joita ei juuri tarvitse muokata.
- Suurimpina haasteina pienempien kuntien tarjouspyynnöissä koettiin olleen tarjouslomakkeiden puutteellinen käyttö. Lomakkeista ei ole osattu poistaa turhia rivejä ja toisaalta aina ei todennäköisesti ole pystytty määrittelemään käytettäviä kivimateriaaleja ja/tai massatyyppejä.
- Urakoitsijat eivät välttämättä saa laskentavaiheessa tehtäviin kysymyksiin vastauksia tai ne eivät ole selkeitä. Kertonee siitä, ettei tarjouspyynnön tekijällä ole täysin selkeää kuvaa siitä mitä ollaan hankkimassa.
- Selkeä kehittämiskohde on pienurakan asiakirjojen tarjouslomakkeet, joista tulisi tehdä versio, jossa on ainoastaan yleisimmät massatyypit. Tarjouspyyntöön on myös tehtävä selkeä, lainmukainen optiomahdollisuus.
- Pientyöryhmän näkemyksen mukaan 1-vuotisista urakoista tulisi luopua ja urakoiden hintasidonnaisuuksia tulisi tarkentaa.
- Pienempiä urakoita ja niiden asiakirjoja koskien pitäisi perustaa oma pientyöryhmänsä
- Ympäristövaatimusten kiristäminen tulisi tehdä hallitusti ja asteittain, jotta toimijat (myös alihankkijat ja materiaalityöntekijät) pystyvät niihin

Ilmo Hyypä

12.10.2021

myös varautumaan. Väylävirasto on laatinut asiaa koskevan tiekartan, joka voisi toimia apuna myös kuntatilaajille. Asiaa on käsitelty myös ympäristövaliokunnassa.

Matti Heino on päivittämässä asiakirjoja ja ne ovat valmiina lokakuun loppuun mennessä. Asiakirjat toimitetaan tämän jälkeen toimikunnan jäsenille kommentoitavaksi. Kommentointiaikaa on alustavasti noin viikko.

Keskusteltiin kunta-asiakirjojen viestinnästä ja ennen muuta asiaa koskevasta saatekirjeestä. Tuula Smolander lupasi tehdä luonnoksen, joka lähetetään toimikunnan jäsenille kommentoitavaksi.

Vuoden 2022 toimintasuunnitelman mukaisesti tavoitteena on järjestää erillinen koulutus/työpaja – jossa olisi myös mahdollisuus valmistella asiakirjoja – päällystystöiden tilaajille.

Matti Heino on edelleen kuntatilaajien käytettävissä ja Infra ry:n vastaa Matin kohtuullisista kuluista (Kari Muhonen sopii kuluraamista erikseen Matin kanssa).

- 8 Muut asiat
Ei ollut.
- 9 Seuraava kokous
Seuraava kokous pidetään 28.4.2022 kello 9:00 - 11:00.
Kokous pidetään alustavasti Teams-kokouksena.
- 10 Kokouksen päättäminen
Puheenjohtaja Tuula Smolander päätti kokouksen 13:25.

Vantaa 12.10.2021

Ilmo Hyypä

Ilmo Hyypä

12.10.2021

Tehtävälista:

Luonnos kunta-asiakirjojen viestintää koskien / Tuula Smolander

Liitteet:

Liite 1: Toimintasuunnitelma 2022

Jakelu:

Hankintatoimikunnan jäsenet
V. Alatyppö, PANK ry:n sihteeri